

בש"פ 5147/21 - יורן מורדכייב נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 5147/21

לפני: כבוד השופט ע' פוגלמן

העורר: יורן מורדכייב

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו
(כב' השופט ש' מלמד) במ"ת 2798-04-21 מיום
15.7.2021

בשם העורר: עו"ד גבי שמואלי

בשם המשיבה: עו"ד נגה בן סידי

החלטה

1. נגד העורר ואחרים הוגש ביום 4.4.2021 כתב אישום (שתוקן ביום 31.5.2021) בעבירות שעניינן סחיטת גברים חרדים שצרכו שירותי זנות. על פי המתואר בכתב האישום המתוקן, העורר סחט ממתלונן אחד כ-60,000 ש"ח בשלושה שלבים בעצמו ועם אחרים; ועם נאשמת נוספת סחט שני מתלוננים אחרים, אחד מהם - בשיתוף שלושה אחרים שזהותם אינה ידועה. נוסף על כך, נטען כי בעת מעצרו החזיק העורר ברכבו 0.22 גרם קוקאין ו-2.39 גרם חשיש לשימוש עצמי. על כל אלה מיוחסות לעורר עבירות סחיטה באיומים, לפי סעיף 428 סיפה לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין; שני אישומים); סחיטה באיומים, לפי סעיף 428 רישא לחוק העונשין (שלושה אישומים); קשירת קשר לביצוע פשע (סחיטה באיומים), לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין (ארבעה אישומים); והחזקת סם לצריכה עצמית, לפי סעיף 7(ג) סיפה לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973.

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום הגישה המשיבה בקשה לעצור את העורר עד תום ההליכים. ביום

עמוד 1

29.4.2021 נתן בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (כב' השופט ש' מלמד) החלטה בבקשה. נקבע כי יש תשתית ראייתית לכאורית להוכחת חמשת האישומים המיוחסים לעורר; וכי היא מלמדת על החלק המרכזי של העורר במעשים, בתור מי שגייס נאשמת אחרת ופעל להסוואת עקבותיו. בדיון מיום 3.5.2021 הסכים העורר כי קיימת עילת מעצר נגדו; ובית המשפט החליט כי מתקיימת עילת מסוכנות והורה לערוך תסקיר מעצר בעניין העורר. שירות המבחן מצא בתסקיר מיום 31.5.2021 שקיים סיכון גבוה להישנות התנהגות אלימה בעתיד מצד העורר, אולם אפשר להפחית אותה באמצעות מעצר בפיקוח אלקטרוני ובפיקוח רציף והדוק של גורמי סמכות משמעותיים לעורר הרחק מסביבת מגוריו (בקרית ים). עוד נמצא שאימו של העורר ואחד מאחיו אינם מתאימים לפקח עליו, ושאלו אחר ובת זוגו מתאימים לפקח. אולם בהיעדר מקום מותאם לשהייה במעצר בפיקוח אלקטרוני, ובהתחשב בדפוסי ההתנהלות של העורר ובכך שהשתמש בחומרים ממכרים טרם מעצרו, נמנע שירות המבחן מלהמליץ על מעצר בפיקוח אלקטרוני. ביום 1.6.2021 הורה בית המשפט המחוזי על מעצר המשיב עד לתום ההליכים נגדו. נקבע כי חלקו בביצוע העבירות מהותי, וכי נראה שבלעדיו הן לא היו מתקיימות. נוכח חומרת המיוחס לעורר, הסיכון להישנות עבירות ואי התאמת המפקחים הראשיים שהוצעו, מצא בית המשפט שאי אפשר להורות על מעצר בפיקוח אלקטרוני במקרה זה.

3. ביום 7.6.2021 ביקש העורר עיון חוזר בשאלת מעצרו והציע מקום מעצר אחר, בבית דודתו בנוף הגליל, ומפקחים נוספים. בתסקיר משלים מיום 30.6.2021 מצא שירות המבחן כי מערך הפיקוח המוצע - שהיה במקום מרוחק מהסביבה הטבעית ומפקחים סמכותיים ומציבי גבולות לעורר - מעורר התרשמות חיובית. לכן הומלץ לנקוט מעצר בפיקוח אלקטרוני בבית דודתו של העורר, ולתת צו לפיקוח מעצרים של שירות המבחן למשך 6 חודשים שבהם ישתלב העורר בקבוצה טיפולית להתמודדות עם קשיי המעצר. בדיון מיום 15.7.2021 שמע בית המשפט המחוזי את המפקחים המוצעים; קבע כי, להתרשמותו, שלושה מהם לא יוכלו לשמש דמויות סמכות כלפי העורר; ודחה את הבקשה לעיון חוזר.

4. מכאן הערר שלפניי. העורר טוען כי מערך הפיקוח המוצע מקים חלופת מעצר ראויה מבחינת מיקומו ומבחינת זהות המפקחים; כי אין הצדקה לסטות מהמלצת שירות המבחן בעניין; כי הנימוקים של בית המשפט המחוזי לאי התאמת מפקחים אינם מספיקים; כי בית המשפט המחוזי לא התייחס למפקחת מוצעת נוספת שנשמעה לפניו; וכי הפיקוח האלקטרוני מחזק את המערך המוצע. העורר פירט גם את נסיבותיו האישיות: גילו הצעיר (22); זהו מעצרו הראשון לתקופה של ממש, והוא חווה בו קשיים; הוא לא הורשע בעבר בעבירות דומות. בהקשר זה נמסר כי בעבר הורשע העורר בהחזקת סם לצריכה עצמית ונדון על כך לחודש מאסר על תנאי; וכי הוא הורשע בעבירות קשירות קשר לפשע וסחר בסם מסוכן בצוותא (בקשר לסחר בסם מסוג MDMA באמצעות היישומון "טלגראם") ובשימוש בסם מסוכן מסוג חשיש לצריכה עצמית, והוא ממתיך לחוות דעת של הממונה על עבודות שירות לצורך גזירת עונשו.

המשיבה מבקשת לדחות את הערר. לגישה, חומרת העבירות שמיוחסות לעורר, תפקידו העיקרי בהן והסיכון להישנותן הם שיקולים לחובתו, כמו גם ההליך הנוסף שהעורר הורשע בו בעבירת סחר בסמים. המשיבה תומכת בקביעות בית המשפט המחוזי וסבורה שאין עילה להתערב בהן.

5. לאחר שעיינתי בערר והאזנתי לטענות הצדדים בדיון שלפניי, הגעתי למסקנה שדין הערר להתקבל כמפורט להלן. כאמור, מוסכם על הצדדים שקיימות ראיות לכאורה ועילת מעצר בעניינו של העורר (על עילת המעצר בעבירות סחיטה באיומים ראו למשל בש"פ 7385/19 אברהם נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (25.11.2019); בש"פ 11271/03 מדינת ישראל נ' אלפרון, פ"ד נח(2) 410, 406 (2003)). עמזאת, כמצוות סעיף 21(ב)(1) לחוקסדרהדיןהפלילי (סמכויותאכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996,

ישלבחוןאםאפשרלאייןאתהמסוכנותהנשקפתמןהעורר,שלאעלידימעצרומאחוריסורגובריח(בש"פ 309/17 טירי נ' מדינת ישראל, פסקה 18 (2.2.2017)).

6. בענייננוהמליץשירותהמבחןכי העורר יעצר בפיקוח אלקטרוני בתנאים שפירט. בית המשפט המחוזי לא פסל מסקנה עקרונית זו. לא מצאתי להתערב בכך, בשל המשקל שיש לתת ברגיל להמלצות שירות המבחן. עוד אציין כי שני הנאשמים האחרים שהליך המעצר בעניינם מתנהל בצוותא עם העותר, אינם עצורים מאחורי סורג ובריח: נאשמת אחת הודתה בכתב אישום מתוקן בהסדר טיעון, וביום 22.6.2021 הורה בית המשפט המחוזי להסיר ממנה את הפיקוח האלקטרוני ולשחרר אותה לחלופת מעצר בהוסטל; ונאשם אחר נעצר בפיקוח אלקטרוני ביום 14.6.2021 (לאחר ששהה במעצר בית והפר את תנאיו). לשני נאשמים אלה יוחסו עבירות שנעשו עם העורר. אומנם נראה שחלקו של העורר במעשים אלה גדול יותר מחלקם, וקיימים הבדלים נוספים ביניהם כך שאין להשוות את עניינו לעניינם. עם זאת, בנסיבות המקרה לצד המשקל שיש להמלצות שירות המבחן, מצאתי לתת משקל מסוים גם לעובדה שהעורר הוא היחיד שנותר במעצר "ממשי". אשר לתנאי המעצר בפיקוח אלקטרוני, שירות המבחן המליץ על מקום המעצר המוצע כעת, בבית דודתו של העורר, שנמצא במרחק מספיק ממקום מגוריו הרגיל. גם מקביעה זו לא הסתייג בית המשפט המחוזי, אולם קבע שהדודה אינה מתאימה לשמש מפקחת. בצד האמור התרשם בית המשפט המחוזי כי כמה מהמפקחים המוצעים לא ישמשו גורמים מרתיעים. לא מצאתי להתערב בקביעתו, שמבוססת על התרשמות ישירה ממפקחים שהופיעו לפניו. אולם העורר הציע מפקחים נוספים ששירות המבחן התרשם כי יוכלו למלא את משימת הפיקוח עליו, ובית המשפט המחוזי לא פסל אותם: לואיזה, הארוסה של אחיו (שהעידה בבית המשפט); אח אחר, ארתור; ואשתו, גילה. בנסיבות אלו, שבהן הוצעו מקום פיקוח מאושר ומפקחים מאושרים, אני סבור שיש מקום לבחון שנית את האפשרות שהעורר ישהה במעצר בפיקוח אלקטרוני בבית הדודה בפיקוח המפקחים המאושרים, ובמידת הצורך יציע העורר מפקחים נוספים ומקום פיקוח חלופי.

7. אני מורה אפוא על השבת עניינו של העורר לבית המשפט המחוזי לבחינה מחדש לאור האמור בפסקה 6. אם העורר מעוניין להציע מפקחים נוספים ומקום פיקוח חלופי, הוא ימסור את פרטיהם לשירות המבחן תוך 7 ימים ויודיע על כך לבית המשפט המחוזי ולמשיבה. שירות המבחן יכין תסקיר מעצר משלים תוך 21 ימים מקבלת הפרטים האמורים. בית המשפט המחוזי יקיים דיון במעמד הצדדים ויקבל החלטה חדשה - עליסוד מכלול החומר שלפניו - כחוכמתו.

בכך מסתיים ההליך שלפניי.

ניתנה היום, כ"ג באב התשפ"א (1.8.2021).

ש ו פ ט